Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część LXXX.

wydana i rozesłana:

w wydaniu wyłącznie niemieckiem: 28. Czerwca 1850,

w wydaniu niniejszem dwujęzykowem: dnia 19. Lipca 1851.

247.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 23. Kwietnia 1850.

wydane do dyrekcyi jeneralnej komunikacyj (wydziału pocztowego).

mocą którego podany zostaje do wiadomości uchwalony Najwyższem postanowieniem z dnia 10. Kwietnia 1850 r. przepis względem warunków wstąpienia do służby poczty rządowej, tudzież względem egzaminów rządowych dla tej kategoryi służby.

Najjaśniejszy Pan raczył Najwyższem postanowieniem Swojem z dnia 10. Kwietnia 1850 r. zatwierdzić załączony tu przepis co do warunków wymaganych do wstąpienia w służbę poczty rządowej i co do egzaminów rządowych dla tej kategoryi służby.

Poleca się c. k. dyrekcyi jeneralnej postanowienia niniejszego przepisu wprowadzić w dokładne wykonanie.

Bruck m. p.

Załączenie do Nru 247.

Przepis o warunkach, wymaganych do wstąpienia w służbę poczty rządowej, i o egzaminach dla tej kategoryi służby.

A. O EGZAMINACH NA ELEWÓW I OFICYAŁÓW POCZTOWYCH, TUDZIEŻ O EGZAMINACH ADMINISTRACYJNYCH.

Co do wieku i usposobienia sił fizycznych.

§. 1. Każdy kandydat do służby poczty rządowej musi mieć ukończonych lat 18, i wykazać się zdrowem usposobieniem ciała.

Co do nauk szkolnych.

§. 2. Starający się o przyjęcie winien przedłożyć absolutoryum z gimnazyum wyższego krajowego lub z wyższej szkoły realnej, wykazujące, iż odbył nauki obowiązkowe z dobrym postępem.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

LXXX. Stück.

Ausgegeben und versendet in der deutschen Allein-Ausgabe am 28. Juni 1850, in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 19. Juli 1851.

247.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 23. April 1850,

an die General-Direction der Communicationen (Postabtheilung),

womit in Folge Allerhöchster Entschliessung vom 10. April 1850 die Vorschrift über die Bedingungen zum Eintritte in den Staatspostdienst und die bezüglichen Staatsprüfungen kundgemacht wird.

Seine Majestät haben mit Allerhöchster Entschliessung vom 10. April 1850 die mitfolgende Vorschrift über die Bedingungen zum Eintritte in den Staatspostdienst und die bezüglichen Staatsprüfungen zu genehmigen geruht.

Die k. k. General-Direction wird beauftragt die Bestimmungen dieser Vorschrift genau in Ausführung zu bringen.

***Bruck** m. p.*

Beilage zu Nr. 247.

Vorschrift über die Bedingungen zum Eintritte in den Staatspostdienst und die bezüglichen Staatsprüfungen.

A. Eleven-, Officials- und Administrativ-Prüfung.

Lebensalter und Körperbeschaffenheit.

§. 1. Jeder Canditat für den Staatspostdienst muss das 18. Lebensjahr zurückgelegt haben und eine gesunde Körperbeschaffenheit nachweisen.

Schulstudien.

§. 2. Der Bewerber hat das Absolutorium über die an einem inländischen Obergymnasium oder an einer Ober-Realschule mit gutem Erfolge zurückgelegten obligaten Lehrgegenstände beizubringen.

Ten sam skutek będzie mieć absolutoryum z akademii wojskowej w Wiener-Neustadzie, z akademii inżynierów we Wiedniu i ze szkoły handlowej i morskiej w Tryeście.

Co do znajomości języków.

§. 3. Kandydat winien udowodnić świadectwem legalnem iż posiada gramatykalnie język ojczysty, i mowę urzędową tego urzędu pocztowego, do którego właśnie przyjętym być pragnie.

Jeżeli oprócz tego udowodni, iż rozumie inny mowy, szczególniej zaś mowę włoską lub francuską, będzie miał pierwszeństwo przed innymi kandydatami.

O udowodnieniu zachowania się po wystąpieniu ze szkoły.

§. 4. Jeżeli kandydat nie stara się o urząd wprost po wystąpieniu ze szkoły, winien jest wykazać wiarogodnie, czem się przez ten czas trudnił i jak się sprawował.

O przyjęciu na aspiranta pocztowego, o celu i trwaniu aplikowania.

§. 5. Przyjętym zostanie kandydat przez rezolucyę przyjęcia, na aspiranta pocztowego, lecz tylko na próbę i w regule tylko na przeciąg roku jednego.

Ten rok próby nie będzie mu policzony w służbę rządową, i ma tylko nastarczyć przekonanie, czyli kandydat posiada potrzebne przymioty i wewnętrzne powołanie, do wykształcenia się na zupełnie zdolnego urzędnika pocztowego; jeżeli się pokaże przeciwnie, w ówczas aspirant może jeszcze przed upływem tego roku próby oddalonym zostać ze służby; równie też każdemu aspirantowi zostawiona jest wolność wystąpienia bez podania przyczyny; lecz wystąpienie swoje na piśmie oznajmić winien.

O egzaminie na elewów.

§. 6. Jeżeli aspirant pocztowy w ciągu roku próby dał dostateczne dowody uzdolnienia swego w ogólności, i tak się sprawował, iż można poznać w nim prawdziwą skłonność do stanu, który obrał; wówczas poddać się winien, aby był przyjętym na elewa pocztowego, egzaminowi na elewów (§. 31), i prosić o przypuszczenie do tego.

O skutku egzaminu na elewa.

§. 7. W miarę tego, co egzamin wykaże, aspirant pocztowy w razie niepomyślnym oddalonym zostanie od sprawowania wszelkiej dalszej służby; w pomyślnym razie zaś przyjętym zostanie na elewa pocztowego w miarę miejsc opróżnionych, na mocy osobnego dekretu mianującego, aspirant zaś pocztowy ma obowiązek aż do wcielenia w liczbę usystemizowanych elewów pocztowych pozostać dalej w służbie pocztowej.

O kaucyi elewów pocztowych.

§. 8. Chociaż elew pocztowy nie należy do rzędu rzeczywistych urzędników pocztowych, wyjąwszy, iż mu policzony będzie czas służby jako elewa w ogólny czas służby rządowej, winien przed złożeniem przysięgi służbowej złożyć kaucyę 300 złr. m. k. ponieważ, w miarę jego zdolności, wydarzyć się może, iż powołanym będzie do sprawowania czynności odpowiedzialnych, lub do substytucyj w służbie.

Diesen Lehranstalten werden gleichgehalten: die Militär-Akademie in Wiener Neustadt, die Ingenieur-Akademie in Wien, dann die Handels- und nautische Akademie in Triest.

Sprachkenntnisse.

§. 3. Der Candidat hat die grammatikalische Kenntniss seiner Muttersprache und der Geschäftssprache des Postamtes, bei welchem er zunächst die Aufnahme ansucht, durch ein legales Zeugniss nachzuweisen.

Wenn er ausserdem auch noch die Kenntnisse anderer Sprachen, insbesondere der italienischen oder französischen nachweiset, so gibt ihm diess vor gleichen Bewerbern den Vorzug.

Nachweisung über das Verhalten nach dem Austritte aus der Schule.

§. 4. Wenn der Bewerber nicht unmittelbar aus der Schule in die Amts-Candidatur tritt, so hat er über seine Beschäftigung während dieser Zeit und über sein Wohlverhalten sich glaubwürdig auszuweisen.

Aufnahme als Post-Aspirant, Zweck und Dauer der Verwendung.

§. 5. Die Aufnahme findet mittelst Aufnahmsbescheides in der Eigenschaft als Post-Aspirant und zwar nur auf Probe und in der Regel nur auf die Dauer Eines Jahres Statt.

Dieses Aspiranten-Jahr, welches nicht als Staatsdienstzeit zählt, hat zum Zwecke, die Ueberzeugung zu erlangen, ob der Candidat die erforderlichen Eigenschaften und auch den inneren Beruf besitze, sich zu einem vollkommen tauglichen Postbeamten heranzubilden; zeigt sich das Gegentheil, so kann der Aspirant auch schon vor Ablauf des Probejahres von seiner Dienstesverwendung entfernt werden, sowie es auch jedem Aspiranten freisteht, ohne Angabe des Beweggrundes auszutreten, in welchem Falle er seinen Austritt schriftlich anzuzeigen hat.

Eleven-Prüfung.

§. 6. Hat der Post-Aspirant während des Probejahres genügende Beweise seiner Befähigung im Allgemeinen geliefert, und ein solches Verhalten an den Tag gelegt, welches wahrhafte Neigung zu dem gewählten Berufe erkennen lässt, so ist derselbe behufs der Aufnahme als Post-Eleve der Eleven-Prüfung (§. 31) zu unterziehen, um deren Vornahme er einzuschreiten hat.

Wirkung der Eleven-Prüfung.

§. 7. Nach Massgabe des Ergebnisses der Prüfung wird der Post-Aspirant im ungünstigen Falle als unbrauchbar mittelst einer schriftlichen Weisung jeder ferneren Verwendung enthoben, im günstigen Falle aber erfolgt seine Aufnahme als Post-Eleve nach Mass der erledigten Plätze durch ein besonderes Ernennungsdecret, und es ist der Post-Aspirant verpflichtet, bis zur Einreihung in die Zahl der systemisirten Post-Eleven sich fortan im Postdienste zu verwenden.

Caution der Post-Eleven.

§. 8. Der Post-Eleve hat, obwohl er, die Anrechnung der Eleven-Dienstzeit in die gesammte Staatsdienstzeit ausgenommen, nicht in die Reihe der wirklichen Postbeamten gehört, vor Ablegung des Staatsdiensteides eine Caution von 300 fl. Conventions-Münze zu erlegen, weil nach Massgabe seiner Verwendbarkeit der Fall eintreten kann, dass er zur Besorgung verantwortlicher Geschäfte oder zu Dienstes-Substitutionen berufen wird.

O adjutach dla elewów pocztowych.

§. 9. Elew pocztowy, którego służba z reguły uważaną być ma tylko za przygotowanie do rzeczywistego urzędu w zawodzie pocztowym, nie będzie pobierać płacy, jednakowoż przyznane mu będzie, dla ułatwienia utrzymsnia adjutum rocznych 200 złr. m. k., które podniesione zostanie do woty 300 złr. m. k. rocznie, jeżeli powołanym zostanie do substytucyi urzędnika pocztowego lub posztmistrza, i to tylko na czas substytucyi takowej.

O używaniu do służby elewów pocztowych, i o wynagrodzeniu dla nich w razie przeniesienia.

§. 10. Władza pocztowa ma prawo używać elewów pocztowych według swego zdania przy tym lub owym urzędzie pocztowym, a według okoliczności także przy dyrekcyi pocztowej; w takim razie nie otrzyma elew innego wynagrodzenia, jak 1 złr. m. k. na milę.

O egzaminie na oficyała.

§. 11. Aby ozyskać posadę urzędnika w wydziale pocztowym, elew pocztowy winien po upływie najmniej jednego roku a najwięcej trzech lat służby swojej złożyć praktyczny egzamin na oficyała (§. 32) o przypuszczenie którego npraszać ma.

O powtórzeniu egzaminu na oficyała.

§. 12. Jeżeli elew pocztowy przy egzaminie na oficyała nie dał dostatecznych dowodów zupełnego uzdolnienia do urzędu pocztowego, będzie mu dozwolony dalszy termin do przygotowania najwięcej na rok jeden; po upływie tego czasu winien się poddać nowemu egzaminowi, a jeżeli i przy tym nie obstoi, należy go oddalić ze służby rządowej.

O skutkach złożonego pomyślnie egzaminu na oficyała.

§, 13. Jeżeli elew pocztowy złożył pomyślnie egzamin na oficyała, zyskuje przez to prawo kompetowauia o udzielenie usystemizowanej posady oficyała, a jeżeli ukończył nauki jzrydyczno-polityczne, także o posadę adjunkta konceptowego przy jeneralnej dyrekcyi komunikacyj. Zamianowanie nastąpi w miarę opróżnionych posad ze względem na zdolność i zachowanie się kompetującego w czasie służby, którą jako elew odbywał, a czas ten policzony mu będzie w czas służby rządowej.

O tem, co jest wymaganem do posady na kontrolora, kasyera lub przełożonego przy urzędzie pocztowym.

§. 14. Do dalszego awansu w fachu manipulacyjnym na posady kontrolora, kasyera i przełożonego przy urzędzie pocztowym nie potrzeba nowego egzaminu. Przy obsadzeniu tych miejsc, które z reguły w drodze konkursu rozdawane będą, rozstrzygać będzie nie tyle czas służby, ile rodzaj takowej, okazana zręczność w prowadzeniu interesów, dowiedziony czynnie dar kierowania, równie jak nieskazitelność kompetenta w urzędzie, jego postępowanie moralne i obejście się z publicznością.

O egzaminie administracyjnym.

§. 15. Jeżeli urzędnik pocztowy trzyma się za zdolnego, i czuje w sobie wewnętrzne powołanie, iż w gałęzi administracyjnej zawodu pocztowego ze skutkiem działać i pożyteczne usługi przynieść może, wówczas może prosić o przypuszczenie do wyższego egzaminu administracyjnego (§. 33.): w tym celu wykazać winien najmniej trzy

Adjutum der Post-Eleven.

§. 9. Der Post-Eleve, dessen Dienstleistungen in der Regel nur als Vorbereitung für eine wirkliche Anstellung im Postfache zu betrachten ist, erhält keine Besoldung, jedoch wird demselben zur Erleichterung seiner Subsistenz ein Adjutum von jährlichen 200 fl. C. M. angewiesen, welches auf den Betrag von jährlichen 300 fl. erhöht wird, wenn er zur Substitution eines Postbeamten oder Postmeisters berufen wird, und zwar für die Dauer einer solchen Verwendung.

Verwendung der Post-Eleven und Vergütung im Falle der Uebersetzung.

§. 10. Der Postbehörde bleibt es vorbehalten, die Post-Eleven nach ihrem Ermessen bei diesem oder jenem Postamte oder nach Umständen auch bei einer Postdirection zu verwenden, wobei im Falle der Uebersetzung keine andere Vergütung als ein Meilengeld von 1 fl. geleistet wird.

Officials-Prüfung.

§. 11. Zur Erlangung einer wirklichen Anstellung im Postfache hat der Post-Eleve nach einer mindestens einjährigen und längstens dreijährigen Elevenzeit die praktische Officials-Prüfung (§. 32) abzulegen, um deren Vornahme er einzuschreiten hat.

Wiederholung der Officials-Prüfung.

§. 12. Hat der Post-Eleve bei der Officials-Prüfung über seine vollkommene Befähigung zum wirklichen Postbeamten keine hinreichenden Beweise gegeben, so wird demselben ein weiterer Vorbereitungstermin von höchstens Einem Jahre gestattet, nach dessen Ablauf er einer neuerlichen Prüfung zu unterziehen, und wenn er auch bei dieser nicht gut besteht, aus dem Staatspostdienste zu entfernen ist.

Wirkung der gut bestandenen Officials-Prüfung.

§. 13. Hat der Post-Eleve die Officials-Prüfung gut bestanden, so erlangt er dadurch das Recht, sich um Verleihung einer statusmässigen Postofficialsstelle oder in sofern er die juridisch-politischen Studien absolvirt hat, auch um eine Concepts-Adjunctenstelle bei der General-Direction der Communicationen zu bewerben. Die Anstellung erfolgt nach Massgabe der vorkommenden Erledigungen mit Rücksicht auf Fähigkeit und Verwendung des Bewerbers während der Elevendienstzeit, welche sodann als Staatsdienstzeit eingerechnet wird.

Erfordernisse für Controlors-, Cassiers- und Postamtsvorstehers-Posten.

§. 14. Behufs der weiteren Beförderung im Manipulationsfache zu Controlors,-Cassiers- und Postamtsvorstehers-Posten bedarf es keiner neuerlichen Prüfung. Bei Besetzung dieser in der Regel im Concurswege zu vergebenden Stellen hat weniger die Dauer als die Art der Dienstleistung, die erprobte Geschäftstüchtigkeit, die thatsächlich bewährte Leitungsgabe, sowie überhaupt die Tadellosigkeit des Bewerbers im Amte und dessen moralisches und äusseres Verhalten im Verkehre mit dem Publikum zu entscheiden.

Administrativ-Prüfung.

§. 15. Hält sich ein Postbeamter für befähiget und fühlt er den inneren Beruf dazu, auch im administrativen Postfache mit gutem Erfolge wirken und in diesem Zweige erspriessliche Dienste leisten zu können, so steht es ihm frei, zu diesem Behufe um die Zulassung zur höheren Administrativ-Prüfung (§. 33) einzuschreiten, wobei er eine durch allseitige Brauch-

lata służby oficyała pocztowego, i dowieść, iż wyszczególnił się w tym czasie zręcznością, gorliwością w pełnieniu służby i nieskazitelnem postępowaniem. Równy skutek mieć będzie służba adjunkta konceptowego przy dyrekcyi jeneralnej komunikacyj, odbyta przez taki sam przeciąg czasu.

Jak dalece egzamin administracyjny potrzebnym jest do wyższych posad pocztowych.

§. 16. Egzamin administracyjny przypisany jest do otrzymania

a) miejsca koncepisty, sekretarza i radzcy przy IIgim oddziale dyrekcyi jeneralnej komunikacyj pocztowych, tudzież miejsca dyrektora i adjunkta bióra kursowego;

b) miejsc sekretarza, adjunkta i dyrektora przy dyrekcyach pocztowych;

c) miejsc komisarzów pocztowych.

O powtórzeniu egzaminu administracyjnego.

§. 17. Jeżeli kandydat do egzaminu przy egzaminie administracyjnym nie obstoi, udzielonym mu będzie dalszy termin najmniej jednego a najwięcej dwóch lat, w celu lepszego przygotowania i uzupełnienia niedostatecznych wiadomości swoich; jeżeli zaś nawet przy drugim egzaminie nie odpowie, należy go jako niezdatnego do służby administracyjnej wykluczyć od kompentencyi do posad administracyjnych; jednakże to nieprzeszkadza awansowi jego w fachu manipulacyjnym.

O skutku złożonego pomyślnie egzaminu administracyjnego.

§. 18. Przez złożony z dobrym skutkiem egzamin administracyjny, urzędnik pocztowy zyska zdolność kompetowania o posady administracyjne.

B. O POSTĘPOWANIU Z EKSPEDYTORAMI POCZTOWYMI.

O przyjęciu, egzaminach i zaprzysiężeniu ekspedytorów pocztowych.

§. 19. Co do przyjęcia, egzaminów i zaprzysiężenia ekspedytorów pocztowych, obowiązywać mają jeszcze na przyszłość dotychczasowe przepisy; jednakowoż i przy tej kategoryi przy poczcie służbujących, należy uważać na lepsze wykształcenie szkolne, a przy egzaminie na ekspedytora pocztowego na to baczyć, czyli kandydat przez praktyczne wykształcenie w manipulacyi pocztowej, mającej trwać nie mniej jak trzy, a nie więcej jak sześć miesięcy, tyle nabył wiadomości, iż mu może być oddane z zaufaniem samodzielne sprawowanie pojedynczego urzędu pocztowego-

O porównaniu stanowiska ekspedytorów pocztowych z elewami pocztowymi.

§. 20. Ekspedytorowie pocztowi, którzy się odznaczyli zdolnością, ścisłym porządkiem i punktualnością w służbie, równie jak obejściem przyzwoitem i ujmującem względem publiczności, porównani będą przez wzgląd wyjątkowy co do stanowiska służby z elewami pocztowymi, jeżeli oprócz mowy niemieckiej znają jeszcze inną z mów, w Austryi używanych, jeżeli udowodnią, iż mogą złożyć kaucyę, i jeżeli nie przekroczyli jeszcze lat trzydziestu wieku swego.

O przypuszczeniu ekspedytorów do egzaminu na oficyała.

§. 21. Po wykazaniu powyższych warunków, mogą być przypuszczeni ekspedytorowie pocztowi po niemniej jak trzech latach służby ekspedytorskiej do egzaminu na oficyała z uwolnieniem od nauk, im niedostających.

barkeit, besonderen Diensteifer und tadelfreies Verhalten ausgezeichnete, mindestens dreijährigen Postofficials-Dienstzeit nachzuweisen hat, welcher eine gleichartige Dienstleistung von derselbe Dauer in der Eigenschaft als Concepts-Adjunct der Generaldirection für die Communicationen gleichgehalten wird.

Erforderniss der Administrativ-Prüfung zu höheren Postbedienstungen.

§. 16. Die Administrativ-Prüfung wird vorgeschrieben zur Erlangung

a) von Concipisten-, Secretärs- und Rathsstellen bei der II. Abtheilung der General-Direction der Communicationen für das Postwesen, dann für die Stelle des Directors, sowie des Adjuncten des Cours-Bureau;

b) von Secretärs-, Adjuncten- und Directorsstellen bei den Postdirectionen;

c) von Postcommissärsstellen.

Wiederholung der Administrativ-Prüfung.

§. 17. Wenn der Prüfungscandidat bei der Administrativ-Prüfung nicht gut besteht, so wird demselben zur besseren Vorbereitung und Ergänzung des ungenügenden Wissens ein weiterer Termin von mindestens einem und höchstens zwei Jahren ertheilt; wenn er aber auch bei der wiederholten Prüfung nicht entspricht, so ist er als ungeeignet für den Administrativdienst von der Competenz für Administrativstellen auszuschliessen, wodurch jedoch seine Beförderung im Manipulationsfache nicht behindert wird.

Wirkung der gut bestandenen Administrativ-Prüfung.

§. 18. Durch den günstigen Ausfall der Administrativ-Prüfung erlangt der Postbeamte die Competenzfähigkeit für Administrativposten.

B. Behandlung der Postexpeditoren.

Aufnahme, Prüfung und Beeidigung der Postexpeditoren.

§. 19. In Betreff der Aufnahme, Prüfung und Beeidigung der Postexpeditoren haben die bisherigen Bestimmungen auch ferner zu gelten, es wird jedoch auch bei dieser Kategorie von Postbediensteten auf eine bessere Schulbildung und bei der Postexpeditorsprüfung vorzugsweise darauf zu sehen seyn, ob der Candidat durch den in der Postmanipulation erhaltenen praktischen Unterricht, welcher mindestens drei und höchstens sechs Monate zu dauern hat, sich so viele Kenntnisse erworben habe, dass ihm die selbständige Besorgung eines einfachen Postamtes mit Beruhigung überlassen werden könne.

Gleichstellung der Postexpeditoren mit den Post-Eleven.

§. 20. Postexpeditoren, welche sich durch Befähigung, strenge Ordnung und Pünctlichkeit im Dienste, sowie durch ein anständiges und gefälliges Benehmen gegen das Publikum auszeichnen, wird ausnahmsweise die Begünstigung zugestanden, dass sie den Post-Eleven gleichgehalten werden, wenn sie ausser der deutschen noch einer anderen in Oesterreich gangbaren Sprache mächtig sind, die Cautionsfähigkeit nachweisen und das dreissigste Lebensjahr noch nicht überschritten haben.

Zulassung der Postexpeditoren zur Officials-Prüfung.

§. 21. Postexpeditoren, welche diese Bedingungen nachweisen, dürfen nach einer mindestens dreijährigen Expeditors-Dienstzeit zur Officials-Prüfung mit Nachsicht der ihnen allenfalls mangelnden Studien zugelassen werden.

O wykluczeniu ekspedytorów pocztowych od powtarzania egzaminu na oficyała.

§. 22. Jeżeli ekspedytor pocztowy nie obstoi przy egzaminie na oficyała, nie wolno mu będzie takowego pewtórzyć.

O skutku egzaminu na oficyała, złożonego ze skutkiem przez ekspedytora pocztowego.

§. 23. Jeżeli egzamin na oficyała wypadnie pomyślnie, ekspedytor pocztowy zyskuje prawo kompetowania o systemizowane miejsce oficyała, a ilekroć wydarzy się, iż posada jaka opróżnioną zostanie, będzie się miało słuszny wzgląd na takiego kandydata, mając na oku oczekiwania i liczbę konkurujących elewów pocztowych.

W takim razie czas służby rządowej policzonym mu będzie od zaprzysiężenia jego na oficyała pocztowego.

O przypuszczeniu ekspedytorów pocztowych do egzaminu administracyjnego.

§. 24. Do egzaminu administracyjnego, wtenczas tylko należy przypuszczać oficyałów pocztowych, którzy wyszli z ekspedytorów, jeżell się wykażą naukami przepisanemi do wstąpienia w zawód służby pocztowej.

O prawie ekspedytorów pocztowych do dostąpienia miejsc konduktorów pomocniczych.

§. 25. Ekspedytorowie pośledniejszych zdolności, lecz zresztą z dobrą kwalifikacyą mają prawo do miejsc konduktorów pomocniczych, jeżeli wykażą, iż bez przerwy lat pięć z zadowoloniem przełożonych służyli w wydziale pocztowym, tudzież, iż oprócz mowy niemieckiej znają jeszcze inną jaką z mów, w Austryi używanych, i oraz zdolni są, złożyć kaucyę.

C. O PRZEDMIOTACH I FORMIE EGZAMINU.

O podaniu względem przypuszczenia do egzaminów.

§. 26. O przypuszczenie do egzaminu na elewa i oficyała, kandydat winien uczynić podanie do tej dyrekcyi pocztowej, w której okręgu służbę pełni, o przypuszczenie zaś do egzaminu administracyjnego do jeneralnej dyrekcyi komunikacyj w drodze swej władzy przełożonej, i wykazać warunki przepisane.

O ocenieniu i rezolucyi podania.

§. 27. Władza właściwa winna ocenić podanie, w razie zachodzących wątpliwości zarządzić bliższe dochodzenia, i jeżeli postanowi przypuścić kandydata, uwiadomić go w formie rezolucyi o udzielonem mu zezwoleniu, z wyrażeniem dnia, w którym egzamin ma się przedsięwziąć i równocześnie komisyę egzaminacyjną o tem zawiadomić.

Przy ocenieniu podań ekspedytorów pocztowych o przypuszczenie do egzaminu na oficyała, dyrekcya pocztowa winna postępować w porozumieniu z komisarzem pocztowym tego kręgu, w którym kandydat jako ekspedytor pocztowy służbę pełni.

O siedzibie komisyi egzaminacyjnej.

§. 28. Komisye egzaminacyjne dla egzaminów na elewów i oficyałów będą ustanowione tam, gdzie dyrekcya pocztowa każdego kraju koronnego ma siedzibę swoją, dla egzaminów zaś administracyjnych we Wiedniu, jako siedzibie urzędowej jeneralnej dyrekcyi komunikacyj.

Ausschliessung der Postexpeditoren von der Wiederholung der Officials-Prüfung.

§. 22. Wenn ein Postexpeditor bei der Officials-Prüfung nicht gut besteht, wird ihm deren Wiederholung nicht gestattet.

Wirkung der von Postexpeditoren gut bestandenen Officials-Prüfung.

§. 23. Bei dem günstigen Ausfalle der Officials-Prüfung erlangt der Postexpeditor das Recht, sich um eine systemmässige Postofficialsstelle zu bewerben, und es wird in vorkommenden Erledigungsfällen auf einen solchen Candidaten mit Rücksicht auf die Ansprüche und im Verhältnisse zur Zahl der concurrirenden Post-Eleven thunlicher Bedacht genommen werden.

Die Staatsdienstzeit ist in einem solchen Falle vom Tage der Beeidigung als Postofficial zu berechnen.

Zulassung der Postexpeditoren zur Administrativ-Prüfung.

§. 24. Zur Administrativ-Prüfung sind die aus der Classe der Postexpeditoren hervorgegangenen Postofficiale nur in dem Falle zuzulassen, wenn sie die für den Eintritt in den Staatspostdienst vorgeschriebenen Studien nachweisen.

Ansprüche der Postexpeditoren auf Aushilfsconducteurs-Stellen.

§. 25. Postexpeditoren von minderer Befähigung, aber sonst guter Verwendung haben Anspruch auf Aushilfsconducteurs-Stellen, wenn sie eine fünfjährige zufriedenstellende, ununterbrochene Dienstzeit im Postfache nachweisen, dann ausser der deutschen noch einer anderen in Oesterreich gangbaren Sprache mächtig und cautionsfähig sind.

C. Gegenstände und Formen der Prüfung.

Einschreiten wegen Zulassung zu den Prüfungen.

§. 26. Um die Zulassung zur Eleven- und Officials-Prüfung hat der Candidat bei derjenigen Postdirection, in deren Bezirke er in Verwendung steht, um die Zulassung zur Administrativ-Prüfung aber im Wege seiner vorgesetzten Behörde bei der General-Direction der Communicationen mittelst eines besonderen Gesuches einzuschreiten und die vorgeschriebenen Bedingungen nachzuweisen.

Würdigung und Erledigung des Einschreitens.

§. 27. Die betreffende Behörde hat das Gesuch zu prüfen, bei allfälligen Zweifeln die näheren Erhebungen zu pflegen, und bei erkannter Zulässigkeit den Bewerber mittelst Bescheides von der ertheilten Bewilligung unter Angabe des Tages, an welchem die Prüfung vorgenommen wird, in Kenntniss zu setzen und gleichzeitig die Prüfungs-Commission zu verständigen. Bei der Würdigung der Einschreiten von Postexpeditoren um Zulassung zur Officials-Prüfung hat die Postdirection im Einvernehmen mit dem Postcommissär des Bezirkes, in welchem der Bewerber als Postexpeditor fungirt, vorzugehen.

Sitz der Prüfungs-Commissionen.

§. 28. Die Prüfungs-Commissionen für die Eleven- und Officials-Prüfungen werden in dem Amtssitze der Postdirection eines jeden Kronlandes, jene für die Administrativ-Prüfung in Wien als dem Amtssitze der General-Direction der Communicationen aufgestellt.

O SKŁADZIE KOMISYI.

1. Dla egzaminu na elewów i oficyałów.

§. 29. Komisya dla egzaminów na elewów i oficyałów składa się:

a) z dyrektora poczty lub jego adjunkta jako prezydującego i kierującego egzaminem;

b) z przełożonego manipulacyjnego lub wyższego urzędnika urzędu pocztowego miejscowego, znajdującego się w siedzibie dyrekcyi pocztowej, i

c) z komisarza pocztowego tego okręgu, którego siedziba urzędowa znajduje się w siedzibie urzędowej dyrekcyi pocztowej lub najbliżej takowej. Oprócz tego należy przyzwać do komisyi przy egzaminach na elewów,

d) upoważnionego do nauczania znawcy tego języka, o którym kandydat w podaniu swem wspomniał, iż go posiada.

2. Dla egzaminu administracyjnego.

§. 30. Komisya dla egzaminu administracyjnego składa się:

a) z dyrektora jeneralnego poczt, jako prezydującego i kierującego egzaminem, lub też z zastępcy jego;

b) z jednego członka I. oddziału dla kolei żelaznych;

c) z jednego członka II. oddziału dla poczt;

d) z jednego członka oddziału telegraficznego.

e) z przełożonego wydziału rachunkowego jeneralnej dyrekcyi komunikacyj;

f) z konzulenta prawniczego.

O przedmiotach egzaminu na elewów.

§. 31. Egzamin na elewa jest ustnym i piśmiennym, ma na celu, wybadać teoryczne szkolne wiadomości i znajomość języków kandydata, szczególniej te ostatnie za pomocą konwersacyi ustnej i wyrobienia na piśmie, tudzież zbadać przez wyrobienia na piśmie jego wiadomości w jeografii i biegłość w rachunkach w zastosowaniu do potrzeb praktycznych, równie jak stopień ogólnej jego zdolności i łatwość konceptu.

O przedmiotach egzaminu na oficyała.

§. 32. Egzamin na oficyała, tylko ustnie odbywać się mający, obejmować winien wszystkie gałęzie manipulacyi, kasowości i rachunkowości, i ma na celu dojść do przekonania, czyli elew pocztowy lub ekspedytor pocztowy nabrał potrzebnych praktycznych wiadomości w rzeczonych gałęziach, czyli pojął związek jednych z drugiemi, czyli się nauczył dostatecznie ocenić i zastosować ducha i cel przepisów, odnoszących się do manipulacyi, i ogólnie czyli jest w stanie pracować samodzielnie i z należną zręcznością w każdym wydziale manipulacyi. Oprócz tego musi kandydat wykazać, iż o budowie dróg i gościnców równie jak o poznawaniu koni nabył tych wiadomości elementarnych, które są niezbędnie potrzebnemi do praktycznej służby pocztowej, mianowicie do funkcyi komisarza pocztowego.

Zusammensetzung der Commission.

1. Für die Eleven- und Officials-Prüfung.

§. 29. Die Commission für die Eleven- und Officials-Prüfung besteht

a) aus dem jeweiligen Postdirector oder dessen Adjuncten als Vorsitzenden und Leiter der Prüfung;

b) aus dem Manipulationsvorstande oder einem höheren Beamten des Localpostamtes im Sitze der Postdirection, und

c) aus dem Postcommissär desjenigen Bezirkes, dessen Amtssitz in jenem der Postdirection oder demselben sich zunächst befindet. Ausserdem ist der Commission für die Eleven-Prüfung noch

d) ein lehrbefugter Sprachkundiger bezüglich derjenigen Sprache, deren Kenntniss der Prüfungscandidat zu besitzen angibt, beizuziehen.

2. Für die Administrativ-Prüfung.

§. 30. Die Commission für die Administrativ-Prüfung besteht

a) aus dem General-Postdirector als Vorsitzenden und Prüfungsleiter oder dessen Stellvertreter;

b) aus einem Mitgliede der I. Abtheilung für den Eisenbahnbetrieb;

c) aus einem Mitgliede der II. Abtheilung für das Postwesen;

d) aus einem Mitgliede der Telegraphen-Abtheilung;

e) aus dem Vorstande der Rechnungsabtheilung der General-Direction für die Communicationen, und

f) aus dem Rechtsconsulenten.

Gegenstände der Eleven-Prüfung.

§. 31. Die Eleven-Prüfung, welche mündlich und schriftlich ist, hat zum Zwecke, die theoretischen Schul- und Sprachkenntnisse, letztere durch mündliche Conversation und einen schriftlichen Aufsatz, dann insbesondere den Umfang seines geographischen Wissens und seiner Rechnungsfertigkeit in Anwendung auf das praktische Bedürfniss zu erproben, sowie den Grad seiner Capacität überhaupt und seiner Conceptsfähigkeit insbesondere durch schriftliche Aufsätze zu ermitteln.

Gegenstände der Officials-Prüfung.

§. 32. Die Officials-Prüfung, welche bloss mündlich vorzunehmen ist, hat alle Zweige des Manipulations-, Casse- und Rechnungsdienstes zu umfassen und sie bezweckt, die Ueberzeugung zu erlangen, ob der Post-Eleve oder Postexpeditor sich die erforderlichen praktischen Kenntnisse in den genannten Fächern angeeignet, deren Zusammenhang und Ineinandergreifen aufgefasst, ob er den Sinn und Zweck aller auf die Manipulation Bezug nehmenden Vorschriften zu beurtheilen und richtig anzuwenden gelernt habe und überhaupt im Stande sei, in jeder Abtheilung der Manipulation selbständig und mit der erforderlichen Fertigkeit arbeiten zu können. Auch muss der Candidat darthun, dass er sich vom Wagen- und Strassenbau, wie von der Pferdekunde jene Elementarkenntnisse erworben habe, welche für den praktischen Postdienst, insbesondere für die Functionen eines Postcommissärs unerlässlich sind.

O przedmiotach egzaminu administracyjnego.

§. 33. Egzamin administracyjny będzie ustny i piśmienny i ma za przedmiot:

a) najistotniejsze zasady zarządu i praw, dotyczących zakładu pocztowego,

b) przepisy szczegółowe co do pojedynczych gałęzi administracyi pocztowej,

c) normy zarządu co do innych środków komunikacyjnych (kolei żelaznych i telegrafów) i związek takowych z administracyą pocztową.

d) stosunek poczty rządowej do prywatnych towarzystw kolei żelaznej,

e) styczność administracyi pocztowej z zarządem finansów,

f) ogólne zarysy konstytucyi państwa, administracyi politycznej i sądowej w państwie austryackiem, i kwestye narodowej ekonomii ze względem na zakłady pocztowe i transportowe; nakoniec

g) wyrobienie większe na piśmie obejmujące w wystawieniu, opartem na aktach i wymotywowanem rozstrzygnieniu, przypadki praktyczne, n. p. przypadki zawikłanych pretensyj wynagrodzenia, administracyi pocztowej należącego się, pretensyj wynikających z przywilejów pocztowych, i t. p.

Przy takim egzaminie idzie szczególniej o to, aby się przekonać, czyli kandydat ocenia swój zawód z wyższego stanowiska, czyli posiada dostateczne wiadomości o związku z powinowatemi gałęziami administracyjnemi, i ogólnie, czyli nabył tego poglądu na wewnętrzne stosunki państwa austryackiego, który jest potrzebnym każdemu wykształconemu urzędnikowi państwa, i świadczy o dojrzałości sądu i samodzielnem studyum.

O spisaniu protokołów egzaminacyjnych.

§. 34. Przy każdym egzaminie powinien być spisany protokół, w którym należy wyrazić pytania stawione i oraz sposób odpowiedzi na każde pytanie z osobna; do protokołu należy przyłączyć przy egzaminie na elewa i przy egzaminie administracyjnym wyrobienie na piśmie, mające być uskutecznionem w nieprzerwanej obecności jednego członka komisyi. Przy końcu protokołu komisya winna dołożyć podpisane przez wszystkich członków zdanie swoje, czyli to wypadnie „dobrze lub szczególnie uzdolniony”, czyli też wypadnie na odrzucenie kandydata, na wykluczenie takowego od powtarzania egzaminu, czyli też na udzielenie mu dalszego terminu do przygotowania się. Komisya uchwałę swoję większością głosów stanowić będzie.

O wydaniu rezolucyi dla kandydata co do skutku egzaminu. O zachowaniu protokołów.

§. 35. Jeżeli kandydat egzamin z dobrym złoży skutkiem, wydanem mu będzie ze strony dyrektora pocztowego, a względnie jeneralnego dyrektora poczty świadectwo urzędowe, w którym należy wyrazić wynik egzaminu klasą „dobre lub szczególne zdolności”. W razie niepomyślnego skutku egzaminu należy egzaminowanemu wydać zamiast świadectwa rezolucyę, w której mu, zgodnie z opinią komisyi oznajmionem zostanie oddalenie ze służby pocztowej, wykluczenie od powtórzenia egzaminu, lub dalszy termin do przygotowania. Protokoły egzaminacyjne należy w aktach zachować, tam, gdzie się egzamin odbył.

Gegenstände der Administrativ-Prüfung.

§. 33. Die Administrativ-Prüfung, welche mündlich und schriftlich ist, hat zum Gegenstande;

a) *die wesentlichsten bei der Postanstalt geltenden Verwaltungs- und Rechtsgrundsätze,*
b) *die Special-Vorschriften für die einzelnen Postadministrationszweige,*
c) *die Verwaltungsnormen rücksichtlich der anderen Communicationsmittel (Eisenbahnen und Telegraphen) und ihren Zusammenhang mit der Postadministration,*
d) *das Verhältniss der Staatspost zu den Privat-Eisenbahngesellschaften,*
e) *die Berührungspuncte der Postadministration mit der Finanzverwaltung,*
f) *die allgemeinen Umrisse der Reichsverfassung, der politischen und Rechtsverwaltung im österreichischen Staate und national-ökonomische Fragen mit Bezug auf das Post- und Transportwesen, endlich*
g) *eine grössere schriftliche Ausarbeitung, welche in actenmässiger Dastellung und motivirter Entscheidung über praktische Fälle, z. B. complicirter Esatzforderungen an die Postverwaltung, Post-Privilegial-Ansprüche u. dgl. bestehen soll.*

Bei dieser Prüfung kommt es hauptsächlich darauf an, zu erfahren, ob der Candidat eine höhere Anschauung von seinem Fache, genügende Kenntnisse von dem Zusammenhange mit den verwandten Administrationszweigen und überhaupt jenen Ueberblick der inneren Verhältnisse des österreichischen Staates sich erworben hat, der für jeden gebildeten Staatsbeamten unerlässlich und Zeuge ist von reifem Urtheile und Selbststudium.

Aufnahme der Prüfungs-Protokolle.

§. 34. Bei jeder Prüfung ist ein Protokoll aufzunehmen, in welchem die gestellten Fragen und die Art der Beantwortung jeder einzelnen Frage ersichtlich zu machen sind; dem Protokolle ist bei der Eleven- und Administrativprüfung die unter stetem Beisein eines Commissions-Mitgliedes anzufertigende schriftliche Ausarbeitung beizuschliessen; am Schlusse des Protokolles hat die Commission ihr von sämmtlichen Mitgliedern zu unterfertigendes Gutachten über den zu ertheilenden Calcül „gut oder vorzüglich befähigt," oder über die Zurückweisung des Candidaten, über dessen Ausschliessung von der Wiederholung der Prüfung, oder über die Ertheilung eines weiteren Vorbereitungstermines beizusetzen. Der Beschluss der Prüfungscommission wird mit Stimmenmehrheit gefasst.

Ausfertigung für den Prüfungs-Candidaten über das Ergebniss der Prüfung. Hinterlegung der Protokolle.

§. 35. Ueber die mit gutem Erfolge bestandene Prüfung wird dem Candidaten von dem Postdirector und beziehungsweise von dem General-Postdirector ein ämtliches Zeugniss ertheilt, in welchem das Ergebniss der Prüfung durch den Calcül „gute oder vorzügliche Fähigkeiten" auszudrücken ist. Bei dem ungünstigen Ausfalle der Prüfung ist dem Geprüften statt des Zeugnisses ein Erlass auszufertigen, in welchem ihm in Uebereinstimmung mit dem Gutachten der Commission die Enthebung vom Postdienste, oder Ausschliessung von der Wiederholung der Prüfung, oder der weitere Vorbereitungstermin bekannt gegeben wird. Die Prüfungsprotokolle sind dort, wo die Prüfung abgehalten wurde in den Acten aufzubewahren.

O wolności egzaminów od opłat; o przypuszczeniu urzędników pocztowych jako słuchaczy.

§. 36. Wszystkie egzamina są bezpłatne: a urzędnicy pocztowi przypuszczeni są do nich jako słuchacze.

D. POSTANOWIENIA PRZECHODNIE.

O ustaniu norm dotychczasowych i o działaniu nowego przepisu.

§. 37. Od dnia, w którym nowy przepis obwieszczonym zostanie, ustanie dotychczasowe postępowanie zachowywane przy przyjmowaniu do służby pocztowej, a w miejsce jego wstąpić mają postanowienia niniejszego przepisu.

O postępowaniu z praktykantami.

a) którzy złożyli dobrze egzamin z dziennika rozporządzeń pocztowych.

§. 38. Praktykanci urzędowi, którzy złożyli dobrze egzamin z dziennika rozporządzeń pocztowych, przyjęci będą jako elewi pocztowi z rocznem adjutum 200. złt. r. m. k,

b) którzy jeszcze nie zostawali cały rok w praktyce urzędowej za przysięgą.

§. 39. Praktykantom urzędowym, którzy jeszcze przez rok w praktyce urzędowej za przysięgą nie znajdowali się, zostawia się wolność wyboru, czyli się zechcą poddać egzaminowi na elewów, czyli dotąd przepisanemu egzaminowi z dziennika rozporządzeń pocztowych. Jeżeli obiorą ten ostatni, obowiązani są poddać się takowemu we trzy miesiące po upływie pierwszego roku służby ich aplikacyi, w drugim zaś razie natychmiast po ukończeniu praktyki rocznej.

c) którzy służą więcej niż rok, nie złożywszy jeszcze egzaminu z dziennika rozporządzeń pocztowych.

§. 40. Praktykanci urzędowi, służący więcej niż rok, winni najdalej w przeciągu trzech miesięcy po obwieszczeniu nowego przepisu złożyć egzamin z dziennika rozporządzeń pocztowych, jeżeli bez tego już drugi rok ich praktyki urzędowej pierwej nie upłynie.

d) którzy po obwieszczeniu niniejszego przepisu złożą ze skutkiem egzamin na elewów lub egzamin z dziennika rozporządzeń pocztowych.

§. 41. Praktykanci urzędowi, którzy po obwieszczeniu nowego przepisu złożyli ze skutkim jeden lub drugi z tych egzaminów, mają być natychmiast przyjęci za elewów i otrzymać adjuta.

O policzeniu praktyki urzędowej za przysięgą.

§. 42. Czas praktyki urzędowej za przysięgą, policzony będzie jako służba elewa; należy więc wzgląd mieć na to przy podaniach o przypuszczenie do egzaminu na oficyała.

O ile wymaganym jest egzamin administracyjny dla urzędników pocztowych, którzy po obwieszczeniu nowego przepisu dostąpić chcą posady w wydziale administracyjnym.

§. 43. Urzędnicy pocztowi, życzący dostąpić posady w wydziale administracyjnym po ogłoszeniu nowego przypisu, winni się poddać egzaminowi administracyjnemu bez różnicy swej kategoryi służbowej.

Gebührenfreiheit der Prüfung; Zulassung der Postbeamten als Zuhörer.

§. 36. Sämmtliche Prüfungen sind unentgeltlich, und es werden die Postbeamten als Zuhörer zugelassen.

D. *Uebergangs-Bestimmungen.*

Einstellung der bisherigen Normen und Wirksamkeit der neuen Vorschrift.

§. 37. Vom Tage der Kundmachung der neuen Vorschrift ist das bisherige Verfahren bei der Aufnahme für den Staatspostdienst einzustellen, und es haben an die Stelle desselben die Bestimmnngen der gegenwärtigen Vorschrift zu treten.

Behandlung der Amts-Praktikanten.

a) *Welche die Prüfung aus dem Postverordnungsblatte gut bestanden haben.*

§. 38. Diejenigen Amtspraktikanten, welche bereits die Prüfung aus dem Postverordnungsblatte gut bestanden haben, sind als Post-Eleven aufzunehmen und mit dem Adjutum von jährlichen 200 fl. zu betheilen.

b) *Welche noch kein volles Jahr in beeideter Amtspraxis stehen.*

§. 39. Den Amtspraktikanten, welche noch kein volles Jahr in beeideter Amtspraxis stehen, ist frei zu stellen, ob sie sich der Eleven-Prüfung oder der bisher vorgeschriebenen Prüfung aus dem Postverordnungsblatte unterziehen wollen; im Falle sie die letztere wählen, haben sie sich derselben drei Monate nach Ablauf ihres ersten Verwendungsjahres zu unterziehen, im anderen Falle sogleich nach vollendeter Jahrespraxis.

c) *Welche über Ein Jahr dienen und die Prüfung aus dem Postverordnungsblatte noch nicht bestanden haben.*

§. 40. Die über Ein Jahr dienenden Amtspraktikanten haben spätestens binnen drei Monaten nach Kundmachung der neuen Vorschrift die Prüfung aus dem Postverordnungsblatte abzulegen, wenn nicht ohnehin das zweite Jahr ihrer Amtspraxis früher ablauft.

d) *Welche nach Kundmachung gegenwärtiger Vorschrift die Eleven-Prüfung oder jene aus dem Verordnungsblatte bestehen.*

§. 41. Die Amtspraktikanten, welche nach Kundmachung der neuen Vorschrift die eine oder die andere Prüfung gut bestanden haben, sind sogleich als Post-Eleven aufzunehmen und mit dem Adjutum zu betheilen.

Anrechnung der beeideten Amtspraxis.

§. 42. Die Zeit der beeideten Amtspraxis zählt als Eleven-Dienstzeit, und es ist hierauf bei Gesuchen um Zulassung zur Officials-Prüfung Rücksicht zu nehmen.

Erforderniss der Administrativ-Prüfung für Postbeamte, welche nach Kundmachung der neuen Vorschrift eine Anstellung im Administrativfache erlangen wollen.

§. 43. Diejenigen Postbeamten, welche eine Dienststelle im Administrativfache nach Kundmachung der neuen Vorschrift erlangen wollen, haben sich ohne Unterschied ihrer Diensteigenschaft der Administrativ-Prüfung zu unterziehen.

[illegible]

dziennik praw państwa i rządu

cesarstwa austryackiego.

Część LXXXI. [illegible]

wydana i rozesłana
w wydaniu [illegible] 23. Lipca 1850,
w wydaniu [illegible] 6. Sierpnia 1850 [illegible]

258.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 23. Czerwca 1850

[illegible]

I.

[illegible] we Wiedniu [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]